

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာခုံရုံး

၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ တင်သွင်းလွှာအမှတ်- ၁

ခုံရုံး ဥက္ကဋ္ဌ ဦးမြသိန်း၊ အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်ကြသော ဦးမြင့်ဝင်း၊ ဦးသန်းကျော်၊ ဒေါ်လှမျိုးနွယ်၊
ဦးမြသိန်း၊ ဒေါက်တာသီတာဦး၊ ဦးတင်မြင့်၊ ဒေါ်ကျင်စန်းနှင့် ဦးမျိုးချစ်တို့ရှေ့တွင်-

ရက်စွဲ၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၁ ရက်

တင်သွင်းလွှာ တင်သွင်းသူ

အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်
ဒေါက်တာအေးမောင်ပါ ၂၄ ဦး

အကျိုးသက်ဆိုင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဌာန၊
အဖွဲ့အစည်းများ

၁။ ပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့
၂။ နာယက၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်
၃။ ဥက္ကဋ္ဌ၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်
၄။ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေး နှင့် ပြည်သူ့အင်အား
ဝန်ကြီးဌာန

တင်သွင်းလွှာ တင်သွင်းသူအတွက်

ဦးခင်နု
တရားလွှတ်တော်ရှေ့နေ

လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အား
ဝန်ကြီးဌာနအတွက်

ဦးမောင်မောင်သန်း
ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်
လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့်အမျိုးသား
မှတ်ပုံတင်ရေး ဦးစီးဌာန
လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အား
ဝန်ကြီးဌာန

အပြီးသတ်ဆုံးဖြတ်ချက်

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ (၂၀၀၈ခုနှစ်) ကို
ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေကြမ်းအတည်ပြုရေး ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ ပုဒ်မခွဲ
(က)ပါ “ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲ ကျင်းပသည့် နေ့ရက်တွင် အသက် (၁၈)နှစ် ပြည့်ပြီး

ဖြစ်သည့် နိုင်ငံသား၊ ဧည့်နိုင်ငံသား၊ နိုင်ငံသားပြုခွင့်ရသူနှင့် ယာယီသက်သေခံ လက်မှတ်
 ကိုင်ဆောင်ထားသူများသည် ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲတွင် ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသည်။ ယင်း
 ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသူတိုင်းကို မဲစာရင်းတွင်ထည့်သွင်းရမည်”ဟူသောပြဋ္ဌာန်းချက်တွင်ပါရှိသည့်
 စကားရပ်များအနက် ယာယီသက်သေခံလက်မှတ် ကိုင်ဆောင်သူတိုင်းသည် ပြည်လုံးကျွတ်
 ဆန္ဒခံယူပွဲတွင်ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသည်ဟူသောပြဋ္ဌာန်းချက်မှာပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
 ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ (၂၀၀၈ ခုနှစ်)နှင့် ညီညွတ်မှုရှိ မရှိ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ
 ဆိုင်ရာခုံရုံး၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ပေးပါရန် အမျိုးသား
 လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များဖြစ်ကြသော (၁)ဒေါက်တာအေးမောင်၊ (၂)ဦးကျော်ကျော်၊
 (၃) ဦးခင်မောင် (ခ) ဦးအောင်ကျော်ဦး၊ (၄) ဦးပေါလ်ထန်ထိုင်း၊ (၅) ဦးစောအောင်ကျော်နိုင်၊
 (၆) ဦးခင်မောင်လတ်၊(၇) ဦးအုန်းတင်၊ (၈) ဦးစိုင်းမြမောင်၊ (၉) ဦးဝေယန်း၊
 (၁၀) ဦးအောင်ကြည်ညွန့်၊ (၁၁) ဒေါက်တာကျော်သိန်း၊ (၁၂) ဦးစိုင်းစံမင်း၊ (၁၃)ဦးမင်းဦး၊
 (၁၄)ဒေါ်ခင်ဝိုင်းကြည်၊(၁၅)ဦးမန်းအောင်တင်မြင့်၊(၁၆)ဦးစောသောင်းဖေ၊(၁၇)ဦးနိုင်ထွန်းအုံ၊
 (၁၈)ဒေါက်တာဗညားအောင်မိုး၊(၁၉) ဦးသိမ်းဆွေ၊ (၂၀) ဦးကျော်ထွန်းအောင်၊ (၂၁) ဦးမင်းမျိုးတင့်လွင်
 (၂၂) ဦးမောင်အေးထွန်း (၂၃) ဦးဖုန်းမြင့်အောင်နှင့် (၂၄) ဦးသာခင်တို့က အမျိုးသားလွှတ်တော်
 ဥက္ကဋ္ဌမှတစ်ဆင့် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာခုံရုံးသို့ လျှောက်ထားခြင်းဖြစ်သည်။

တင်သွင်းလွှာတွင် ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၄တွင် နိုင်ငံတော်၏
 အချုပ်အခြာအာဏာသည် နိုင်ငံသားများထံမှဆင်းသက်ပြီး နိုင်ငံတော်တစ်ဝန်းလုံး၌တည်သည်
 ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၈ ပုဒ်မခွဲ(က)တွင် နိုင်ငံသားတိုင်းသည်
 ဥပဒေနှင့်အညီ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခွင့်နှင့် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံပိုင်ခွင့်ရှိသည် ဟူ၍
 လည်းကောင်း၊ ပုဒ်မ ၃၆၉ ပုဒ်မခွဲ(က) တွင် နိုင်ငံသားတိုင်းသည် ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ
 နှင့်ဖြစ်စေ၊ သက်ဆိုင်ရာဥပဒေများနှင့်ဖြစ်စေဆန့်ကျင်လျှင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်၊ အမျိုးသား
 လွှတ်တော်၊ တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်တစ်ရပ်ရပ်တွင်
 ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခွင့်နှင့်ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံပိုင်ခွင့်ရှိသည်ဟူ၍လည်းကောင်းပြဋ္ဌာန်း
 ထားကြောင်း၊ ထို့အပြင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၉၁ ပုဒ်မခွဲ (က)တွင် ရွေးကောက်ပွဲ
 စတင်ကျင်းပသည့်နေ့ရက်၌ အသက် (၁၈)နှစ်ပြည့်၍ ဥပဒေအရ အရည်အချင်းပျက်ယွင်းသူ
 မဟုတ်သည့်အပြင် ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသောနိုင်ငံသားနှင့် ဥပဒေအရဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသူတိုင်း
 သည် ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားပါကြောင်း၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၈
 ပုဒ်မခွဲ(က)တွင် နိုင်ငံသားတိုင်းသည် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခွင့်နှင့် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံ
 ပိုင်ခွင့်ရှိသည်ဟုပြဋ္ဌာန်းထားရာ ဥပဒေအရ ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသူ ဆိုသည်မှာ တည်ဆဲဥပဒေ
 တစ်ရပ်ရပ်ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသူများမဟုတ်ဘဲ နိုင်ငံသားများသာဖြစ်သည်ဟု
 လျှောက်ထားသူများက နားလည်သဘောပေါက်ကြပါကြောင်း ၊ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာ
 နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ (၂၀၀၈ ခုနှစ်) ကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေကြမ်းအတည်ပြုရေးပြည်လုံးကျွတ်

ဆန္ဒခံယူပွဲဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ ပုဒ်မခွဲ(က)ပါ ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲ ကျင်းပသည့်နေ့ရက်တွင် အသက်(၁၈)နှစ် ပြည့်ပြီးဖြစ်သည့် နိုင်ငံသား၊ ဧည့်နိုင်ငံသား၊ နိုင်ငံသားပြုခွင့်ရသူနှင့် ယာယီသက်သေခံလက်မှတ် ကိုင်ဆောင်ထားသူများသည် ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲတွင် ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသည်ဟူသော ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ၂-၂-၂၀၁၅ ရက်နေ့တွင် အတည်ပြုဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီး ဥပဒေအဖြစ်ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပါကြောင်း၊ ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် ယာယီသက်သေခံလက်မှတ် ကိုင်ဆောင်ထားသူသည် ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသည်ဟူသော ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်စုံတစ်ရာမပါရှိပါကြောင်း၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၉၈ ပုဒ်မခွဲ (က)တွင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၊ တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်၊ ပြည်နယ်လွှတ်တော်၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသဦးစီးအဖွဲ့က ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည့် ဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်သည် လည်းကောင်း၊ တည်ဆဲဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်သည်လည်းကောင်း၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်နှင့် ဆန့်ကျင်နေလျှင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးရမည်ဟူ၍ ပြဋ္ဌာန်းထားပါကြောင်း၊ ထို့အပြင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၄၆ တွင် တည်ဆဲဥပဒေများသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ပယ်ဖျက်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်းမပြုသေးမီ ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် မဆန့်ကျင်သမျှ အတည်ဖြစ်သည်ဟူ၍ ပြဋ္ဌာန်းထားပါကြောင်း၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၄၅ ပုဒ်မခွဲ (က)တွင် ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်၏ တိုင်းရင်းသားမိဘနှစ်ပါးမှမွေးဖွားသူ၊ ပုဒ်မခွဲ(ခ)တွင် ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းသည့်နေ့တွင် ဥပဒေအရနိုင်ငံသားဖြစ်ပြီးသူများသည် ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်၏ နိုင်ငံသားများဖြစ်ကြသည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားပါကြောင်း၊ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ (၂၀၀၈ ခုနှစ်) ကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေကြမ်း အတည်ပြုရေး ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ ပုဒ်မခွဲ(က)တွင် ပါရှိသော “ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲ ကျင်းပသည့်နေ့ရက်တွင် အသက် (၁၈)နှစ် ပြည့်ပြီးဖြစ်သည့် နိုင်ငံသား၊ ဧည့်နိုင်ငံသား၊ နိုင်ငံသားပြုခွင့်ရသူနှင့် ယာယီသက်သေခံလက်မှတ် ကိုင်ဆောင်ထားသူများသည် ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲတွင် ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသည်။ ယင်းဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသူတိုင်းကို မဲစာရင်းတွင်ထည့်သွင်းရမည်။” ဟူသော စကားရပ်များအနက် ယာယီသက်သေခံလက်မှတ် ကိုင်ဆောင်ထားသူသည် ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသည်ဆိုသော ပြဋ္ဌာန်းချက်မှာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၈ ပုဒ်မခွဲ (က)ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် ဆန့်ကျင်နေသည်ဟု ယူဆပါကြောင်း၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၄၉တွင် ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် နိုင်ငံတော်အတွင်းရှိ ဥပဒေအားလုံး၏အခြေခံဥပဒေဖြစ်သည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားရာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကိုသာ လိုက်နာရမည်ဟု လျှောက်ထားသူများက နားလည်သဘောပေါက်ကြပါကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံ

အခြေခံဥပဒေ (၂၀၀၈ ခုနှစ်) ကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေကြမ်းအတည်ပြုရေး ပြည်လုံးကျွတ် ဆန္ဒခံယူပွဲဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ ပုဒ်မခွဲ(က)တွင် ပါရှိသော “ယာယီသက်သေခံလက်မှတ် ကိုင်ဆောင်ထားသူများသည် ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲတွင် ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသည်”ဟူသော ပြဋ္ဌာန်းချက်မှာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်ညီညွတ်မှုရှိ မရှိ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ဆိုင်ရာခုံရုံး၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပေးပါရန် ဤတင်သွင်းလွှာကို လျှောက်ထားရခြင်းဖြစ်ပါသည်ဟု ဖော်ပြထားပါသည်။

ခုံရုံးကတင်သွင်းလွှာနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အကျိုးသက်ဆိုင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဌာန၊ အဖွဲ့ အစည်းများဖြစ်သော ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နာယက၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာနများသို့ အကြောင်းကြားခဲ့ရာ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် နာယကနှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌတို့ က သဘောထားပေးရန် မရှိပါကြောင်း ပြန်ကြားသည်။

လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာနက တင်သွင်းလွှာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်း နေထိုင်သူများမှတ်ပုံတင်ရေးနည်းဥပဒေများ နည်းဥပဒေ ၂ နည်းဥပဒေခွဲ (င)အရ ယာယီသက်သေခံလက်မှတ်ဆိုသည်မှာ သက်သေခံ ကတ်ပြားအစားထုတ်ပေး၍ သတ်မှတ်ထားသောကာလအပိုင်းအခြားအတွက်သာလျှင် အတည်ဖြစ်သော မည်သူဖြစ်ကြောင်း သက်သေခံလက်မှတ်ကိုဆိုလိုပါကြောင်း၊ နည်းဥပဒေ ၁၃ နည်းဥပဒေခွဲ (၁) (ဂ)တွင် မှတ်ပုံတင်အရာရှိချုပ်က ယေဘုယျ သို့တည်းမဟုတ် အထူး အမိန့်ဖြင့် သီးခြားဖော်ပြသည့် အခြားအကြောင်းများရှိလျှင် စာရင်းထိန်းက ယာယီ သက်သေခံလက်မှတ်များကို ထုတ်ပေးနိုင်သည်ဟူသော ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း နေထိုင်သူများအနက် မည်သည့်ကတ်ပြားမျှ ကိုင်ဆောင်ထားခြင်း မရှိသူများ၊ မြန်မာနိုင်ငံသားဥပဒေနှင့်အညီ နိုင်ငံသားစိစစ်ရန်ကျန်ရှိနေသူများ၊ နိုင်ငံသား စိစစ်ရာတွင် အထောက်အထားမပြည့်စုံမှုကြောင့် နိုင်ငံသားအရည်အချင်းစိစစ်၍ မရသေးသူ များနှင့် ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ နိုင်ငံခြားသားမှတ်ပုံတင်ရေးနည်းဥပဒေအရ နိုင်ငံခြားသားမှတ်ပုံတင် လက်မှတ်ကိုင်ဆောင်ရန် အကျိုးမဝင်သူများကို မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း နေထိုင်သူများဖြစ် ကြောင်း သက်သေခံအဖြစ် ယာယီသက်သေခံလက်မှတ်အား ထုတ်ပေးထားခြင်းဖြစ်ပါ၍ ဥပဒေနှင့်အညီထုတ်ပေးထားခြင်းဖြစ်ပါကြောင်း၊ လက်ရှိထုတ်ပေးထားသော ယာယီ သက်သေခံလက်မှတ် Temporary Identity Certificate သည် အဖြူရောင်ဖြစ်၍ လူအများက White Card ဟု အလွယ်တကူခေါ်ဆို နေကြခြင်းဖြစ်ပါကြောင်း၊ နိုင်ငံတော် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့လက်ထက်တွင် နိုင်ငံတော်၏ လိုအပ်ချက်အရ ၁၉၉၅ ခုနှစ်မှစ၍ ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်းနေထိုင်သူများမှတ်ပုံတင်ရေး နည်းဥပဒေများ နည်းဥပဒေ ၃၂ အရ ထုတ်ပေးထားခြင်းဖြစ်ပါကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း

ယာယီသက်သေခံလက်မှတ်ကိုင်ဆောင်ထားသူများစုတို့သည် ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ ဘင်္ဂါလီ လူမျိုးများဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံသားဥပဒေအရ နိုင်ငံသားစိစစ်နိုင်ရေးအတွက် အကြိမ်ကြိမ် ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သော်လည်း လာရောက်လျှောက်ထားမှုမရှိဘဲ ယာယီသက်သေခံလက်မှတ် ဖြင့်သာ နေထိုင်လျက်ရှိနေကြသဖြင့် ယင်းတို့အား မြန်မာနိုင်ငံသားဥပဒေနှင့်အညီ နိုင်ငံသား စိစစ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်များတွင်ပါဝင်၍ နိုင်ငံသားစိစစ်မှုခံယူလာစေရန်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ တစ်ဝန်းလုံးတွင် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော မိုးပွင့်အထူးစီမံချက် လုပ်ငန်းဖြင့် နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးလုပ်ငန်းများအား အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ပိုမိုအားဖြည့် ဆောင်ရွက် နိုင်စေရန်ရည်ရွယ်၍ နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံး၏ ၁၁-၂-၂၀၁၅ ရက်စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာ အမှတ်၊ ၁၉/ ၂၀၁၅ဖြင့် ယာယီသက်သေခံလက်မှတ်သက်တမ်း သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် သက်တမ်းကုန်ဆုံးသည့်လက်မှတ်များ အပ်နှံရေးအစီအစဉ်အား ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့ပါ ကြောင်း၊ ထိုသို့ သက်တမ်းကုန်ဆုံးသည့် ယာယီသက်သေခံလက်မှတ် ကိုင်ဆောင်သူများ သည် တည်ဆဲဥပဒေများနှင့်အညီ လက်မှတ်အား ပြန်လည်အပ်နှံပြီးပါက ၎င်းတို့၏ဆန္ဒဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသားဥပဒေအရ နိုင်ငံသားစိစစ်ပေးရန် လျှောက်ထားခွင့်ရှိပြီး မြန်မာနိုင်ငံသား ဥပဒေနှင့်အညီ နိုင်ငံသား သို့မဟုတ် နိုင်ငံသားပြုခွင့်ရသူအဖြစ် ရရှိမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ယာယီသက်သေခံလက်မှတ်သည် တည်ဆဲနည်းဥပဒေဖြစ်သော ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်း နေထိုင်သူများမှတ်ပုံတင်ရေးနည်းဥပဒေများနှင့်အညီ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်းနေထိုင်သူဖြစ်ကြောင်း သက်သေခံအဖြစ် ထုတ်ပေးထား ခြင်းဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံသားဥပဒေနှင့်အညီ နိုင်ငံသားစိစစ်မှုခံယူပြီးမှသာ နိုင်ငံသား/ နိုင်ငံသားပြုခွင့်ရသူ ဟုတ် မဟုတ် သတ်မှတ်နိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ယာယီသက်သေခံ လက်မှတ်ကိုင်ဆောင်သူများ၏ မဲပေးခွင့် ရှိ မရှိနှင့်ပတ်သက်၍ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲဥပဒေ၊ ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေများနှင့်သာ သက်ဆိုင်ပြီး မိမိလူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာနနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိသည့်ကိစ္စရပ်ဖြစ်ပါ ကြောင်း၊ သို့ဖြစ်ပါ၍ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဒေါက်တာအေးမောင်ပါ (၂၄) ဦး တို့က နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာခုံရုံး၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ရယူလာခြင်းအပေါ် လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် သီးခြားသဘောထား မှတ်ချက်ပြုရန်မရှိပါကြောင်း ပြန်ကြားလာပါသည်။

ဤတင်သွင်းလွှာတွင် ဆုံးဖြတ်ရမည့်အဓိကအကြောင်းအရာမှာ- “ယာယီသက်သေခံ လက်မှတ်ကိုင်ဆောင်ထားသူများသည် ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲတွင် ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသည်” ဟူသောပြဋ္ဌာန်းချက်မှာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ညီညွတ်မှုရှိ မရှိဆိုသည့် အကြောင်းအရာ ဖြစ်ပါသည်။

တင်သွင်းလွှာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ တင်သွင်းလွှာ တင်သွင်းသူများ၏ တရားဝင် ကိုယ်စားလှယ် တရားလွှတ်တော်ရှေ့နေ ဦးခင်နုက လျှောက်လဲတင်ပြရာတွင် ပြည်ထောင်စု သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ (၂၀၀၈ ခုနှစ်) ကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေကြမ်းအတည်ပြုရေး ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲဥပဒေ၏ အခန်း(၅) မဲစာရင်းများ ပြုစုခြင်းခေါင်းစဉ် အောက်ရှိ ပုဒ်မ ၁၁(က)တွင်- “ ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲ ကျင်းပသည့်နေ့ရက်တွင် အသက်(၁၈)နှစ်ပြည့်ပြီးဖြစ်သည့် နိုင်ငံသား၊ ဧည့်နိုင်ငံသား၊ နိုင်ငံသားပြုခွင့်ရသူနှင့် ယာယီသက်သေခံလက်မှတ် ကိုင်ဆောင်ထားသူများသည် ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲတွင် ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသည်။ ယင်းဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသူတိုင်းကို မဲစာရင်းတွင် ထည့်သွင်းရမည် ” ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားပါကြောင်း၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အခန်း (၉) ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်း ခေါင်းစဉ်အောက်ရှိ ပုဒ်မ ၃၉၁တွင် “လွှတ်တော်များသို့ ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ်များ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရာတွင် (က) ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပသည့် နေ့ရက်၌ အသက် ၁၈နှစ် ပြည့်၍ ဥပဒေအရ အရည်အချင်း ပျက်ယွင်းသူ မဟုတ်သည့်အပြင် ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသော နိုင်ငံသားနှင့် ဥပဒေအရ ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသူတိုင်းသည် ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသည်” ဟု ပြဋ္ဌာန်း ထားပါကြောင်း၊ ယာယီသက်သေခံလက်မှတ်သည် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်း နေထိုင်သူဖြစ်ကြောင်း သက်သေခံအထောက်အထားအဖြစ် ထုတ်ပေးခြင်းဖြစ်ပါကြောင်း၊ ၁၉၅၁ ခုနှစ် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်းနေထိုင်သူများ မှတ်ပုံတင်ရေးနည်းဥပဒေများ နည်းဥပဒေ ၂(c) တွင် ယာယီသက်သေခံလက်မှတ် ဆိုသည်မှာ သက်သေခံကတ်ပြားအစားထုတ်ပေး၍ သတ်မှတ်ထားသောကာလ အပိုင်းအခြားအတွက်သာလျှင် အတည်ဖြစ်သော မည်သူဖြစ်ကြောင်း သက်သေခံလက်မှတ် ကိုဆိုလိုသည်ဟု ဖွင့်ဆိုထားပါကြောင်း၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်း နေထိုင်သူများ အနက် မည်သည့်ကတ်ပြားမျှ ကိုင်ဆောင် ထားခြင်းမရှိသူများ၊ မြန်မာနိုင်ငံသားဥပဒေအရ နိုင်ငံသားစိစစ်ရာတွင် အထောက်အထား မပြည့်စုံမှုကြောင့် နိုင်ငံသားအရည်အချင်းစိစစ်၍ မရနိုင်သေးသူများ၊ ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ နိုင်ငံခြားသား မှတ်ပုံတင်ရေးနည်းဥပဒေအရ နိုင်ငံခြားသားမှတ်ပုံတင်လက်မှတ် ကိုင်ဆောင်ရန် အကျုံးမဝင်သူများစသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များကို မြန်မာနိုင်ငံ၏ အချုပ်အခြာအာဏာအတွင်း ရောက်ရှိနေထိုင်သူများဖြစ်ကြောင်း သက်သေခံအဖြစ် သက်ဆိုင်ရာမှ ယာယီသက်သေခံလက်မှတ် ထုတ်ပေးခြင်းဖြစ်ပါ ကြောင်း၊ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အခန်း(၁) နိုင်ငံတော်၏ အခြေခံမူများ ပုဒ်မ ၄ တွင် “ နိုင်ငံတော်၏အချုပ်အခြာအာဏာသည် နိုင်ငံသားများထံမှ ဆင်းသက်ပြီး နိုင်ငံတော်တစ်ဝန်းလုံး၌တည်သည်”ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားပါကြောင်း၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ သည် နိုင်ငံတော်အတွက် အလွန်အရေးကြီးပြီး တည်ဆဲအခြားဥပဒေ အားလုံး၏ မိခင် ဥပဒေကြီး ဖြစ်ပါကြောင်း၊ နိုင်ငံတော်၏ အချုပ်အခြာအာဏာကို ဖော်ဆောင်မည့်

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကိုရေးဆွဲရာတွင်လည်းကောင်း၊ ပြင်ဆင်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ အချုပ်အခြာအာဏာ၏မူရင်းပိုင်ရှင်အစစ်များဖြစ်ကြသော နိုင်ငံသားအရည်အချင်း ပြည့်စုံသူများသာ ပါဝင်ခွင့်ရှိသင့်ပါကြောင်း၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၈(က)နှင့် ပုဒ်မ ၃၆၉(က)တို့တွင် နိုင်ငံသားတိုင်းဟု အစပျိုးဝိသေသပြုထားသည်ဖြစ်၍ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခွင့်နှင့် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံပိုင်ခွင့်တို့သည် နိုင်ငံသားများနှင့်သာ သက်ဆိုင်သော အရေးအရာဖြစ်သည်ဟု တွေ့ရှိနိုင်ပါကြောင်း လျှောက်လဲသည်။

ထို့ပြင် မြန်မာနိုင်ငံသားဥပဒေ ပုဒ်မ ၃တွင် နိုင်ငံတော်တွင်ပါဝင်သောနယ်မြေတစ်ခုခု၌ မြန်မာသက္ကရာဇ် ၁၁၈၅ ခုနှစ်၊ ခရစ်သက္ကရာဇ် ၁၈၂၃ ခုနှစ် မတိုင်မီကာလမှစ၍ ပင်ရင်းနိုင်ငံအဖြစ် အမြဲနေထိုင်ခဲ့သော ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ ချင်း၊ ဗမာ၊ မွန်၊ ရခိုင်၊ ရှမ်းစသည့် တိုင်းရင်းသားများနှင့် မျိုးနွယ်စုများသည် မြန်မာနိုင်ငံသားများဖြစ်သည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားပါကြောင်း၊ ပုဒ်မ ၅တွင် တိုင်းရင်းသားတိုင်းသည်လည်းကောင်း၊ တိုင်းရင်းသားမိဘနှစ်ပါးမှ မွေးဖွားသူတိုင်းသည်လည်းကောင်း မွေးရာပါနိုင်ငံသားဖြစ်သည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားပါကြောင်း၊ နိုင်ငံသားဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၄ တွင် ဧည့်နိုင်ငံသားအဖြစ် ဗဟိုအဖွဲ့က သတ်မှတ်သူသည် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန၏ သတ်မှတ်သည့်အဖွဲ့အစည်းရှေ့သို့ ကိုယ်တိုင် လာရောက်ပြီး နိုင်ငံတော်၏သစ္စာကိုခံယူကြောင်း၊ နိုင်ငံတော်၏ဥပဒေများကို ရိုသေလိုက်နာမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ သတ်မှတ်ထားသောတာဝန်နှင့် အခွင့်အရေးများကိုသိရှိကြောင်း စာဖြင့် ရေးသား၍ ကတိသစ္စာပြုရမည်ဟုလည်းကောင်း၊ ပုဒ်မ ၄၆(က)တွင် နိုင်ငံသားပြုခွင့်ရသူအဖြစ် ဗဟိုအဖွဲ့ကသတ်မှတ်သူသည် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန၏ သတ်မှတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းရှေ့သို့ ကိုယ်တိုင်လာရောက်ပြီး နိုင်ငံတော်၏သစ္စာကိုခံယူကြောင်း၊ နိုင်ငံတော်၏ ဥပဒေများကို ရိုသေလိုက်နာမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ သတ်မှတ်ထားသောတာဝန်နှင့် အခွင့်အရေးများကိုသိရှိကြောင်း စာဖြင့်ရေးသား၍ ကတိသစ္စာပြုရမည်ဟုလည်းကောင်း ပြဋ္ဌာန်းပါရှိပါကြောင်း၊ နိုင်ငံသားဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၀(ဂ)အရ ဧည့်နိုင်ငံသားတစ်ဦးသည် နိုင်ငံတော်ကောင်စီကအခါအားလျော်စွာ သတ်မှတ်ထားသော အခွင့်အရေးများမှအပ နိုင်ငံသားအခွင့်အရေးများကို ခံစားခွင့်ရှိပါကြောင်း၊ နိုင်ငံသားဥပဒေ ပုဒ်မ ၅၃(ဂ) အရ နိုင်ငံသားပြုခွင့်ရသူတစ်ဦးသည်လည်း အလားတူခံစားခွင့်ရှိပါကြောင်း၊ နိုင်ငံတော်အတွက် အလွန်အရေးကြီးသော ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကြီးတွင် နိုင်ငံတော်၏ ကျေးဇူးသစ္စာကို စောင့်သိရိုသေမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ကတိသစ္စာပြုထားခြင်းမရှိသော ယာယီသက်သေခံလက်မှတ်ကိုင်ဆောင်ထားသူများကို နိုင်ငံသားတစ်ဦး၏အမြင့်ဆုံး ရပိုင်ခွင့်ဖြစ်သော ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ပြုခြင်းသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၊ ပုဒ်မ ၃၈(က)၊ ပုဒ်မ ၃၆၉(က)ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ဆန့်ကျင်နေပါကြောင်း လျှောက်လဲတင်ပြသည်။

ထို့ပြင် ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲဥပဒေတွင် ယာယီသက်သေခံလက်မှတ်ကိုင်ဆောင်ထားသူများအား ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲတွင် ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသူများအဖြစ် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာခုံရုံး၏ သဘောထားကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်(၁၂) ကြိမ်မြောက် ပုံမှန်အစည်းအဝေး (၁၄) ရက်မြောက်နေ့ (၁၆-၂-၂၀၁၅)တွင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နာယကမှ ဖတ်ကြားတင်ပြရာတွင် ယာယီသက်သေခံလက်မှတ်ဆိုသည်မှာ အကြောင်းတစ်ရပ်ရပ်အရ အချိန်ကာလတစ်ခုအတွက် ယာယီထုတ်ပေးခြင်းသာဖြစ်သဖြင့် ယာယီသက်သေခံ လက်မှတ်ကိုင်ဆောင်ထားသူများသည် စိစစ်မှုခံယူရဦးမည့်သူများဖြစ်ပါကြောင်း၊ ယင်းအခြေအနေတွင် ယာယီသက်သေခံလက်မှတ်ကိုင်ဆောင်ထားသူများအား နိုင်ငံတော်၏အချုပ်အခြာအာဏာကိုဖော်ဆောင်သည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေး၌ ပါဝင်ခွင့်ပြုမည်ဆိုပါက ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၊ ပုဒ်မ ၃၈(က)၊ ပုဒ်မ ၃၉၁ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ငြိစွန်းနေမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ယာယီသက်သေခံလက်မှတ်ကိုင်ဆောင်ထားသူများကို ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲတွင် ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသူများအဖြစ် ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်းသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ညီညွတ်ခြင်းမရှိကြောင်းစသည်ဖြင့် ဖော်ပြပါရှိသည်ကို (၁၇-၂-၂၀၁၅) ရက်နေ့ထုတ် ကြေးမုံသတင်းစာနှင့် မြန်မာ့အလင်း သတင်းစာတို့တွင် လေ့လာသိရှိရပါကြောင်း၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၄၆အရ တည်ဆဲဥပဒေများသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် မဆန့်ကျင်သမျှသာ အတည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၈အရ ဥပဒေပြုလွှတ်တော်များက ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းရာတွင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ နိုင်ငံတော်အခြေခံမူများနှင့် ညီညွတ်ရမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊ ထို့ပြင် ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁(က)ပါ ယာယီသက်သေခံလက်မှတ်ကိုင်ဆောင်ထားသူများသည် ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲတွင် ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသည်ဟူသော ပြဋ္ဌာန်းချက်သည် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ နိုင်ငံတော်အခြေခံမူများ၊ နိုင်ငံသားအခွင့်အရေးများ၊ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ဆန့်ကျင်နေသည်ဟု လျှောက်ထားသူများက ယူဆပါသောကြောင့် ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ (၂၀၀၈ ခုနှစ်) ကိုပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေကြမ်းအတည်ပြုရေး ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁(က)တွင်ပါရှိသော ယာယီသက်သေခံလက်မှတ်ကိုင်ဆောင်ထားသူများသည် ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲတွင် ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသည်ဟူသော ပြဋ္ဌာန်းချက်သည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ညီညွတ်မှုရှိ မရှိ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ပေးပါရန် လျှောက်လဲတင်ပြသည်။

လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာနကိုယ်စားညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးမောင်မောင်သန်းက ဌာန၏သဘောထားပြန်ကြားစာအတိုင်း လျှောက်လဲတင်ပြသည်။

ရုံးတော်သဟာယအဖြစ်ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်ကိုယ်စား ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်က လျှောက်လဲတင်ပြသည်မှာ “ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲကျင်းပသည့်နေ့ရက်တွင် အသက် (၁၈)နှစ် ပြည့်ပြီးဖြစ်သည့် နိုင်ငံသား၊ ဧည့်နိုင်ငံသား၊ နိုင်ငံသားပြုခွင့်ရသူ နှင့် ယာယီ သက်သေခံလက်မှတ် ကိုင်ဆောင်ထားသူများသည် ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲတွင် ဆန္ဒမဲ ပေးခွင့်ရှိသည်” ဟူသော ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ (၂၀၀၈ ခုနှစ်) ကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေကြမ်း အတည်ပြုရေး ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ ပုဒ်မခွဲ (က) ပါရှိသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်မှ ၂-၂-၂၀၁၅ ရက်နေ့တွင်အတည်ပြုဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီး ၁၀-၂-၂၀၁၅ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ကြောင်း၊ ယာယီသက်သေခံလက်မှတ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံးက ၁၁-၂-၂၀၁၅ ရက်စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် (၁၉/၂၀၁၅)ဖြင့် ယာယီသက်သေခံလက်မှတ် သက်တမ်းသတ်မှတ် ခြင်းနှင့် သက်တမ်းကုန်ဆုံးသည့် လက်မှတ်များ အပ်နှံရေးအစီအစဉ် ထုတ်ပြန်ကြေညာ ရာတွင် ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်း နေထိုင်သူများမှတ်ပုံတင်ရေး အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၅ ပုဒ်မခွဲ (၁)ပါပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ အတွင်းနေထိုင်သူများမှတ်ပုံတင်ရေးနည်းဥပဒေများ နည်းဥပဒေ ၁၃ နည်းဥပဒေခွဲ (၃)ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တို့နှင့် အညီ နိုင်ငံတော်အတွင်း မှီတင်းနေထိုင်ကြသူအချို့သို့ လိုအပ်ချက်အရ ကိုင်ဆောင်ရန် ယာယီသက်သေခံလက်မှတ်များအားထုတ်ပေးခဲ့ကြောင်းလျှောက်လဲသည်။

ထို့နောက် ဆက်လက်လျှောက်လဲရာတွင် ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံသားဥပဒေအရ နိုင်ငံသားစိစစ်ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်အား မိုးပွင့်အထူးစီမံချက်ဖြင့် အရှိန်မြှင့်ဆောင်ရွက်နေပြီ ဖြစ်၍ ယာယီသက်သေခံလက်မှတ်များ၏ သက်တမ်းကုန်ဆုံးသည့်နေ့ရက်ကို ၃၁-၃-၂၀၁၅ ဟုသတ်မှတ်ကြောင်း၊ ယာယီသက်သေခံလက်မှတ် ကိုင်ဆောင်ထားသူများသည် ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ အတွင်းနေထိုင်သူများ မှတ်ပုံတင်ရေးနည်းဥပဒေများ နည်းဥပဒေ ၁၃ နည်းဥပဒေခွဲ(၄)ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တို့နှင့်အညီ သက်တမ်းကုန်ဆုံးသည့် လက်မှတ်များအပ်နှံခြင်း၊ စိစစ်မှုခံယူခြင်းတို့ကိုသက်ဆိုင်သည့်ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေပြဋ္ဌာန်း ချက်များကို လိုက်နာ၍ နည်းလမ်းတကျ ဆောင်ရွက်ကြရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ သက်တမ်း ကုန်ဆုံးသည့် လက်မှတ်များအပ်နှံခြင်းကို ၃၁-၅-၂၀၁၅ ရက်နေ့ နောက်ဆုံးထား၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြပါရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပါကြောင်း၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေး နှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာန၏ ၂၄-၃-၂၀၁၅ ရက်စွဲပါ စာအမှတ်၊ ၁၀၀/၂(၄-၅) (၀၀၆၅)/လပနဖြင့် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာခုံရုံးသို့ပေးပို့သည့်သဘောထား ပြန်ကြားစာတွင် ယာယီသက်သေခံလက်မှတ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းနေထိုင်သူများမှတ်ပုံတင်ရေးနည်းဥပဒေများ နည်းဥပဒေ ၂ နည်းဥပဒေခွဲ (င) အရ ယာယီသက်သေခံလက်မှတ်ဆိုသည်မှာ သက်သေခံကတ်ပြားအစား ထုတ်ပေး၍

သတ်မှတ်ထားသောကာလ အပိုင်းအခြားအတွက်သာလျှင် အတည်ဖြစ်ပြီး မည်သူဖြစ်ကြောင်း သက်သေခံလက်မှတ်ကိုဆိုလိုခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ယင်းနည်းဥပဒေ ၁၃ နည်းဥပဒေမူ (၁)(ဂ)တွင် “မှတ်ပုံတင်အရာရှိချုပ်က ယေဘုယျ သို့တည်းမဟုတ် အထူးအမိန့်ဖြင့် သီးခြားဖော်ပြသည့် အခြားအကြောင်းများရှိလျှင် စာရင်းထိန်းက ယာယီသက်သေခံလက်မှတ်များကို ထုတ်ပေးနိုင်သည်” ဟူသော ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်း နေထိုင်သူများအနက် မည်သည့်ကတ်ပြားမျှ ကိုင်ဆောင်ထားခြင်း မရှိသူများ၊ မြန်မာနိုင်ငံသားဥပဒေနှင့်အညီ နိုင်ငံသားစိစစ်ရန်ကျန်ရှိနေသူများ၊ နိုင်ငံသားစိစစ်ရာတွင် အထောက်အထားမပြည့်စုံမှုကြောင့် နိုင်ငံသားအရည်အချင်းစိစစ်၍ မရသေးသူများနှင့် ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ နိုင်ငံခြားသားမှတ်ပုံတင်ရေး နည်းဥပဒေအရ နိုင်ငံခြားသားမှတ်ပုံတင်လက်မှတ်ကိုင်ဆောင်ရန် အကျိုးမဝင်သူများကို မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း နေထိုင်သူများဖြစ်ကြောင်း သက်သေခံအဖြစ် ယာယီသက်သေခံလက်မှတ်အား ထုတ်ပေးထားခြင်းဖြစ်၍ ဥပဒေနှင့်အညီ ထုတ်ပေးထားခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံး၏ ၁၁-၂-၂၀၁၅ ရက်စွဲပါ အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ် ၁၉/၂၀၁၅ဖြင့် ယာယီသက်သေခံလက်မှတ်သက်တမ်း သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် သက်တမ်းကုန်ဆုံးသည့် လက်မှတ်များအပ်နှံရေး အစီအစဉ်အား ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့ကြောင်း၊ ထိုသို့သက်တမ်း ကုန်ဆုံးသည့် ယာယီသက်သေခံလက်မှတ်ကိုင်ဆောင်သူများသည် တည်ဆဲဥပဒေများနှင့်အညီ လက်မှတ်အား ပြန်လည်အပ်နှံပြီးပါက ၎င်းတို့၏ဆန္ဒဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံသားဥပဒေအရ နိုင်ငံသားစိစစ်ပေးရန်လျှောက်ထားခွင့်ရှိပြီး မြန်မာနိုင်ငံသားဥပဒေနှင့်အညီ နိုင်ငံသား သို့မဟုတ် နိုင်ငံသားပြုခွင့်ရသူ အဖြစ်ရရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ယာယီသက်သေခံလက်မှတ်သည် တည်ဆဲ နည်းဥပဒေဖြစ်သော ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်းနေထိုင်သူများ မှတ်ပုံတင်ရေးနည်းဥပဒေများနှင့်အညီ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်းနေထိုင်သူဖြစ်ကြောင်းသက်သေခံအဖြစ်ထုတ်ပေးထားခြင်းဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံသားဥပဒေနှင့်အညီ နိုင်ငံသားစိစစ်မှု ခံယူပြီးမှသာ နိုင်ငံသား၊ နိုင်ငံသားပြုခွင့်ရသူ ဟုတ် မဟုတ် သတ်မှတ်နိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း ပြန်ကြားထားသည်ကို တွေ့ရပါကြောင်းလျှောက်လဲသည်။

ဆက်လက်၍ ယာယီသက်သေခံလက်မှတ်ကိုင်ထားသူများသည် ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ (၂၀၀၈ ခုနှစ်) ပုဒ်မ ၃၉၂ ပုဒ်မခွဲ (က)မှ (ဃ) အထိ ဖော်ပြထားသူများတွင် မပါရှိခြင်းနှင့် ပုဒ်မခွဲ (င)ပါ တည်ဆဲရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေအသီးသီးတွင် တားမြစ်ခံရသူများ မဟုတ်ကြောင်း ယင်းဥပဒေအသီးသီးတွင် မဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသူများအဖြစ် ဖော်ပြချက်အရ ထင်ရှားခြင်းတို့ကြောင့် “ဥပဒေအရမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသူ” ဖြစ်ကြောင်း၊ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ (၂၀၀၈ ခုနှစ်) ပုဒ်မ ၃၉၁ ပုဒ်မခွဲ (က)တွင် “ရွေးကောက်ပွဲစတင်ကျင်းပသည့်နေ့ရက်၌ အသက်

၁၈နှစ်ပြည့်၍ ဥပဒေအရ အရည်အချင်းပျက်ယွင်းသူမဟုတ်သည့်အပြင် ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့် ရှိသောနိုင်ငံသားနှင့် ဥပဒေအရဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသူတိုင်းသည် ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသည်” ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားပြီး ပုဒ်မ ၃၉၂ ပုဒ်မခွဲ (က)မှ (င) အထိတွင် ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့် မရှိစေရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကိုဖော်ပြပြဋ္ဌာန်းထားရာ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်များမှာ သာသနာ့ဝန်ထမ်းများ၊ ထောင်ဒဏ် ကျခံနေရသူများ၊ စိတ်ပေါ့သွပ်နေသည်ဟု သက်ဆိုင်ရာဥပဒေက ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်အတိုင်း သတ်မှတ်ခြင်းခံရသူများ၊ လူမွဲအဖြစ်ဆုံးဖြတ်ကြေညာခံထားရခြင်းမှ လွတ်မြောက်ခွင့် မရသေးသူများနှင့် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေအရ တားမြစ်ခြင်းခံရသူများ ဟူ၍ တွေ့ရှိရပါကြောင်း၊ အဆိုပါပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ရွေးကောက်ပွဲ စတင်ကျင်းပသည့် နေ့ရက်တွင် အသက် ၁၈နှစ်ပြည့်ပြီးသော ဥပဒေအရအရည်အချင်း ပျက်ယွင်းသူမဟုတ်သော ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသူ နိုင်ငံသားနှင့်ဥပဒေအရ ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသူတိုင်း ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့် ရှိသောကြောင့် ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ (၂၀၀၈ ခုနှစ်) ကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေကြမ်းအတည်ပြုရေး ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ ပုဒ်မခွဲ (က)ပါ “ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲ ကျင်းပသည့်နေ့ရက်တွင် အသက်၁၈နှစ်ပြည့်ပြီး ဖြစ်သည့် နိုင်ငံသား၊ ဧည့်နိုင်ငံသား၊ နိုင်ငံသားပြုခွင့်ရသူနှင့် ယာယီသက်သေခံလက်မှတ် ကိုင်ဆောင်ထားသူများသည် ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲတွင် ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသည်” ဟူသော ပြဋ္ဌာန်းချက်သည် ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ (၂၀၀၈ ခုနှစ်) ပုဒ်မ ၃၈ ပုဒ်မခွဲ (က)ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းမရှိသဖြင့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေနှင့် ညီညွတ်မှုမရှိဟုမဆိုနိုင်ကြောင်း၊ သို့ဖြစ်ပါ၍ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ (၂၀၀၈ ခုနှစ်)ကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေကြမ်းအတည်ပြုရေး ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ ပုဒ်မခွဲ (က)ပါ “ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲ ကျင်းပ သည့်နေ့ရက်တွင် အသက် ၁၈ နှစ် ပြည့်ပြီးဖြစ်သည့် နိုင်ငံသား၊ ဧည့်နိုင်ငံသား၊ နိုင်ငံသား ပြုခွင့်ရသူနှင့် ယာယီသက်သေခံလက်မှတ် ကိုင်ဆောင်ထားသူများသည် ပြည်လုံးကျွတ် ဆန္ဒခံယူပွဲတွင် ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသည်” ဟူသော ပြဋ္ဌာန်းချက်သည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ညီညွတ်မှုမရှိဟုမဆိုနိုင်ပါကြောင်း လျှောက်လဲတင်ပြသည်။

တင်သွင်းလွှာတွင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ (၂၀၀၈ ခုနှစ်) ကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေကြမ်းအတည်ပြုရေး ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ ပုဒ်မခွဲ (က)တွင် ပါရှိသော “ယာယီသက်သေခံလက်မှတ် ကိုင်ဆောင်ထားသူများသည် ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒ ခံယူပွဲတွင် ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသည်” ဟူသော ပြဋ္ဌာန်းချက်မှာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ညီညွတ်မှု ရှိ မရှိ အနက်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆို၊ ဆုံးဖြတ်ပေးပါရန် ဖော်ပြထားပါသည်။

ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲကျင်းပ၍ ပြင်ဆင်မည့်ဥပဒေကြမ်းမှာ လက်ရှိနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဖြစ်သည်။ ဖော်ပြပါဥပဒေအရ ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲကို

ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်က တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၄၃၆ ပုဒ်မခွဲ (က)ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အားလုံး၏ ၇၅ ရာခိုင်နှုန်းကျော်က ပြင်ဆင်ရန် သဘောတူလက်ခံပြီးနောက်မှသာ ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲကျင်းပပြီး ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသူ အားလုံး၏ ထက်ဝက်ကျော်ဆန္ဒမဲဖြင့် ပြင်ဆင်မည့် အကြောင်းအရာများကို ဆန္ဒမဲခံယူမည့်လုပ်ငန်းစဉ် ဖြစ်သည်။

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုသည်မှာ နိုင်ငံတော်အချုပ်အခြာအာဏာ ခက်မသုံးဖြာ၏ မူဘောင်နှင့် လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ခင်းကျင်းပြသသော၊ ထို့အပြင် ထိုခက်မသုံးဖြာအတွင်း လည်းကောင်း၊ ခက်မသုံးဖြာနှင့် ပြည်သူများအကြားလည်းကောင်း ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရာ၌ လိုက်နာရမည့်အခြေခံမူများကို အတိအလင်းထုတ်ဖော်ကြေညာသော ပင်မအခြေခံဥပဒေဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတော်၏အချုပ်အခြာခိုင်မာမှုကို ပြသသည့် နိုင်ငံရေးပုံသဏ္ဌာန်လည်း ဖြစ်ရာ ဤကဲ့သို့သော ဝိသေသများရှိသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအား ပြင်ဆင်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်သည် နိုင်ငံတော်၏ အချုပ်အခြာအာဏာပိုင်စိုးမူအတွက် အလွန်အရေးကြီးသော လုပ်ငန်းစဉ်ကြီးဖြစ်ကြောင်း မြင်သာသည်။

သို့ဖြစ်သည့်အလျောက် ဆန္ဒမဲပေးခွင့်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အထောက်အထားပြုရန် လိုမည်ဖြစ်သည်။ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အခန်း(၁) ပုဒ်မ ၄တွင် “ နိုင်ငံတော်၏အချုပ်အခြာအာဏာသည် နိုင်ငံသားများထံမှဆင်းသက်ပြီး နိုင်ငံတော်တစ်ဝန်းလုံး၌တည်သည်” ဟုလည်းကောင်း၊ ဆန္ဒမဲပေးခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပုဒ်မ ၃၈ ပုဒ်မခွဲ (က)တွင် “နိုင်ငံသားတိုင်းသည် ဥပဒေနှင့်အညီ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခွင့်နှင့် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံပိုင်ခွင့်ရှိသည်” ဟုလည်းကောင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ထို့ပြင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အခန်း (၉) ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းအပိုင်း ပုဒ်မ ၃၉၁ ပုဒ်မခွဲ (က)တွင် “ရွေးကောက်ပွဲ စတင်ကျင်းပသည့် နေ့ရက်၌ အသက် ၁၈နှစ်ပြည့်၍ ဥပဒေအရ အရည်အချင်းပျက်ယွင်းသူ မဟုတ်သည့်အပြင် ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသော နိုင်ငံသားနှင့် ဥပဒေအရဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသူတိုင်း သည် ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသည်” ဟုလည်းကောင်း၊ ပုဒ်မခွဲ (ခ)တွင် “ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသော နိုင်ငံသားနှင့် ဥပဒေအရဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသူတိုင်းသည် ရွေးကောက်ပွဲတစ်ရပ်၌ မဲဆန္ဒနယ် တစ်နယ်တွင် လွှတ်တော်တစ်ရပ်စီအတွက် ဆန္ဒမဲတစ်မဲသာ ပေးပိုင်ခွင့်ရှိသည်” ဟုလည်းကောင်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

အထက်ပါပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ဆိုသည့်စကားရပ်တွင် ဥပဒေအရ အရည်အချင်းပျက်ယွင်းသူမဟုတ်သော ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသည့် နိုင်ငံသားအပြင် ဆန္ဒမဲ

ပေးခွင့်ရှိသူအဖြစ် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍ သတ်မှတ်ပေးခံရသူလည်းပါဝင်သည်ဟု အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်သည်။ သို့ရာတွင် ယင်းသို့ဥပဒေအရ ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ရာတွင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၏ မူသဘောများနှင့် ကိုက်ညီရမည်ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏အချုပ်အခြာအာဏာနှင့် သက်ဆိုင်သော ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ကို သတ်မှတ်ရာတွင် နိုင်ငံသားအရည်အချင်းရှိ မရှိနှင့်အတူ အခြားသောအရည်အချင်း သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ပြည့်စုံမှု ရှိ မရှိကိုပါ ထည့်သွင်းသတ်မှတ်လေ့ရှိကြသည်။ နိုင်ငံသားဖြစ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာပြဋ္ဌာန်းချက်များမှာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၄၅တွင် “အောက်ဖော်ပြပါ အရည်အချင်းတစ်ရပ်ရပ်နှင့် ပြည့်စုံသူများသည် ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ နိုင်ငံသားများဖြစ်ကြသည်-

(က) ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ တိုင်းရင်းသားမိဘနှစ်ပါးမှ မွေးဖွားသူ၊

(ခ) ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည့်နေ့တွင် ဥပဒေအရ နိုင်ငံသားဖြစ်ပြီးသူ” ဟုလည်းကောင်း၊ ပုဒ်မ ၃၄၆တွင် “နိုင်ငံသားဖြစ်ခြင်း၊ နိုင်ငံသားပြုခြင်းနှင့် နိုင်ငံသားအဖြစ်မှ ရပ်စဲခြင်းတို့သည် ဥပဒေဖြင့်ပြဋ္ဌာန်းသည့်အတိုင်း ဖြစ်စေရမည်” ဟုလည်းကောင်း ပြဋ္ဌာန်းထားကြောင်း တွေ့ရသည်။ နိုင်ငံသားဖြစ်ခြင်း၊ ဧည့်နိုင်ငံသားဖြစ်ခြင်းနှင့် နိုင်ငံသားပြုခွင့်ရသူဖြစ်ခြင်းတို့ဆောင်ရွက်ပုံနှင့် အခွင့်အာဏာများကို မြန်မာနိုင်ငံသားဥပဒေ (၁၉၈၂)ဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းကျင့်သုံးလျက်ရှိသည်။

မြန်မာနိုင်ငံသားဥပဒေ (၁၉၈၂)တွင် ဧည့်နိုင်ငံသားအဖြစ် ဗဟိုအဖွဲ့က သတ်မှတ်သူသည် ပုဒ်မ ၂၄အရလည်းကောင်း၊ နိုင်ငံသားပြုခွင့်ရသူအဖြစ် ဗဟိုအဖွဲ့က သတ်မှတ်သူသည် ပုဒ်မ ၄၆ (က)အရလည်းကောင်း၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာနက သတ်မှတ်သည့်အဖွဲ့အစည်းရှေ့မှောက်တွင် နိုင်ငံတော်၏သစ္စာကိုခံယူမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ နိုင်ငံတော်၏ဥပဒေကို ရိုသေလိုက်နာမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ သတ်မှတ်ထားသောတာဝန်နှင့် အခွင့်အရေးများကိုသိရှိကြောင်း ကိုယ်တိုင်စာဖြင့်ရေးသားကတိသစ္စာပြုရသည်။ ထို့ပြင် ထိုဧည့်နိုင်ငံသားနှင့် နိုင်ငံသားပြုခွင့်ရသူများသည် ထိုစဉ်က နိုင်ငံတော်ကောင်စီ (ယခုအခါ နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့)က အခါအားလျော်စွာ သတ်မှတ်သည့် အခွင့်အရေးများမှအပ နိုင်ငံတော်၏ဥပဒေပါ နိုင်ငံသားအခွင့်အရေးများကို ခံစားခွင့်ရှိကြောင်း၊ ယင်းဥပဒေပုဒ်မ ၃၀ ပုဒ်မခွဲ(ဂ)၊ ပုဒ်မ ၅၃ ပုဒ်မခွဲ(ဂ)တို့တွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ၎င်းတို့၏ အခွင့်အရေးကို နိုင်ငံတော်ကောင်စီ (ယခုအခါ နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့)က အခါအားလျော်စွာ သတ်မှတ်ခွင့်ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

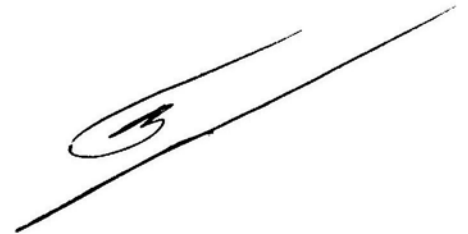
ယခုတင်သွင်းလွှာပါ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ (၂၀၀၈ ခုနှစ်) ကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေကြမ်းအတည်ပြုရေး ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ ပုဒ်မခွဲ (က)တွင်ပါရှိသော “ယာယီသက်သေခံလက်မှတ်ကိုင်ဆောင်ထားသူ” ဆိုသည်မှာ ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်း နေထိုင်သူများမှတ်ပုံတင်ရေး နည်းဥပဒေများ နည်းဥပဒေ ၂ (င)အရ သက်သေခံကတ်ပြားအစားထုတ်ပေး၍ သတ်မှတ် ထားသည့်ကာလ အပိုင်းအခြားအတွက်သာလျှင်အတည်ဖြစ်သော မည်သူဖြစ်ကြောင်း သက်သေခံလက်မှတ်ကိုင်ဆောင်ထားသူသာဖြစ်သည်။ မှတ်ပုံတင်အရာရှိချုပ်က နည်းဥပဒေ ၁၃ နည်းဥပဒေခွဲ(၁) (ဂ)တွင် ပေးထားသောအာဏာအရ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်း နေထိုင်သူများအနက် မည်သည့်ကတ်ပြားမျှ ကိုင်ဆောင်ထားခြင်းမရှိသူများ၊ မြန်မာ နိုင်ငံသားဥပဒေနှင့်အညီ နိုင်ငံသားစိစစ်ရန်ကျန်ရှိနေသူများ၊ နိုင်ငံသားစိစစ်ရာတွင် အထောက်အထားမပြည့်စုံမှုကြောင့် နိုင်ငံသားအရည်အချင်းစိစစ်၍ မရသေးသူများနှင့် ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ နိုင်ငံခြားသားများ မှတ်ပုံတင်ရေးနည်းဥပဒေအရ နိုင်ငံခြားသားမှတ်ပုံတင် လက်မှတ်ကိုင်ဆောင်ရန် အကျိုးမဝင်သူများကို မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း နေထိုင်သူများဖြစ် ကြောင်း သက်သေခံအဖြစ် ယာယီထုတ်ပေးထားခြင်းသာဖြစ်ကြောင်း လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေး နှင့် ပြည်သူ့အင်အားဝန်ကြီးဌာနက တင်ပြထားသည်။

ထုတ်ပေးထားသော ယာယီသက်သေခံလက်မှတ် သက်တမ်းသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် သက်တမ်းကုန်ဆုံးသည့်လက်မှတ်များ အပ်နှံရေးအစီအစဉ်ကို ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာ နိုင်ငံတော် သမ္မတရုံးက အမိန့်ကြော်ငြာစာအမှတ်၊ ၁၉/၂၀၁၅ဖြင့် ၁၁-၂-၂၀၁၅နေ့က ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည်။ ယင်းကြေညာချက်တွင် လက်ရှိထုတ်ပေးထားသည့် ယာယီ သက်သေခံလက်မှတ်များသည် ၃၁-၃-၂၀၁၅ နေ့တွင် သက်တမ်းကုန်ဆုံးပြီးဖြစ်ရာ ၃၁-၅-၂၀၁၅နေ့ကို နောက်ဆုံးထား၍ သက်တမ်းကုန်သက်သေခံလက်မှတ်များအပ်နှံခြင်း၊ စိစစ်မှု ခံယူခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ကြောင်း ထည့်သွင်းကြေညာထားသည်။ သို့ဖြစ်ရာ ယာယီ အစီအစဉ်ဖြင့် ရပ်တည်ခွင့်ပေးထားသော အဆိုပါယာယီသက်သေခံလက်မှတ်မှာလည်း အထက်ပါအမိန့်ကြော်ငြာစာအရ သက်တမ်းကုန်ဆုံးခဲ့ပြီးဖြစ်၍ တရားဝင်ရပ်တည်ခွင့် (Validity) ပျက်ပြယ်ပြီး ဖြစ်သည့်အတွက် ယင်းယာယီသက်သေခံ လက်မှတ်ကိုင်ဆောင်သူ အား ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲတွင် ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသူအဖြစ် ဥပဒေတွင်ဖော်ပြထားသော ပြဋ္ဌာန်းချက်မှာအကျိုးသက်ရောက်မှုရှိတော့မည် မဟုတ်ပေ။

သို့ဖြစ်၍ ၁၉၅၁ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံအတွင်းနေထိုင်သူများမှတ်ပုံတင်ရေး နည်းဥပဒေများ နည်းဥပဒေ ၁၃ နည်းဥပဒေခွဲ (၃)အရ ထုတ်ပေးထားသည့် ယာယီ သက်သေခံလက်မှတ် ကိုင်ဆောင်သူဆိုသည်မှာ စိစစ်မှုခံယူရဦးမည့်သူများသာဖြစ်ပြီး မည်သည့်သက်သေခံ လက်မှတ်အမျိုးအစားခံစားထိုက်သူဖြစ်ကြောင်း မပေါ်ပေါက်သေး

သည့်အတွက် ယင်းတို့အားဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေး ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲတွင် “ဆန္ဒမဲပေးပိုင်ခွင့်ရှိသော နိုင်ငံသားများ”နှင့်အဆင့်တူ ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ပြုလိုက်မည်ဆိုပါက ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၈ ပုဒ်မခွဲ(က)နှင့် ပုဒ်မ ၃၉၁ ပုဒ်မခွဲ(က)နှင့် ပုဒ်မခွဲ(ခ)ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ငြိစွန်းနေမည်ဖြစ်သည်။

အထက်ဖော်ပြခဲ့သော သုံးသပ်ချက်များအရ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ (၂၀၀၈ ခုနှစ်) ကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေကြမ်းအတည်ပြုရေး ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၁ ပုဒ်မခွဲ(က)တွင် ပါရှိသော “ယာယီသက်သေခံ လက်မှတ်ကိုင်ဆောင်ထားသူများသည် ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒခံယူပွဲတွင်ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသည်” ဟူသော ပြဋ္ဌာန်းချက်မှာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိဟု သဘောရရှိကြောင်း ဖြေကြားဆုံးဖြတ်သည်။

မြသိန်း

ဥက္ကဋ္ဌ